

Anunț de carte

Reluăm vestea traducerii în limba franceză a cărții de artă **Baruch Elron - Dessins, esquisses Extraits de l'archive Elron** la Éditions Constellations - Brive-la-Gaillarde.

Pentru amatorii de artă reproducem ultimul capitol (final de carte) dar și aprecieri suplimentare legate de opera pictorului Israelian.

Nu am practicat niciodată deconstrucția de dragul deconstrucției, așa că din rândul artelor postmoderne, apreciez pe cele care nu calcă în picioare ce a fost înainte, ci încearcă să revalorifice, să repună în context, dar, în același timp, reușesc să se distanțeze. În această categorie, **Baruch Elron** este printre pictorii contemporani din ISRAEL în care funcționează cel mai bine acea logică a reînnoirii și a incitării spectatorului cu mesaje, fabule și magie. Deși opera sa este produsă în levantul nostru, ea mustește de tehnici inovatoare dintre cele mai diverse și mai surprinzătoare, acoperind practic tot

spectrul estetic. Întâlnim în desene stilul romanțios, încărcat de patos, specific picturii de final de secol XIX. Întâlnim filosofie și mirare matematică. Iluzie, zbor, legende, umor dar și tristețe, peisaj și portret, alegorie sau natură moartă... nimic nu scapă spiritului sau creativ, curios și prolific.

La încheierea cărții, iată sfaturi de la Elron pentru artiștii în devenire:

- Adevărata artă produce în suflet incendii.
- Arta se propagă peste tot, iluminându-și arderea cu frisoane de plăcere sau de agonie.
- Trebuie să gândești într-o limbă care să nu fie maternă.
- Cele patru puncte cardinale sunt trei: sudul și nordul.
- Un desen este ceva ce va fi.

Un desen este ceva care nu este niciodată, dar care ar trebui să fie. Fugi de sublimul exterior dacă nu vrei să mori strivit de vânt.

Dacă n-aș face ceva nebunesc măcar o dată pe an, aș înnebuni *

* Citat - Vicente García-Huidobro Fernández (1893 - 1948)

Poet chilian provenit dintr-o familie aristocrată și a fost promotor al avangardismului și inițiator al creaționismului. Lirica sa, aflată în căutarea originalității absolute, este dominată de fantezie neîngrădită, care transformă datele realității, printr-un proces spontan de deformare subiectivă, în metafore surprinzătoare.



Final

Je n'ai jamais pratiqué la déconstruction pour la déconstruction, alors, parmi les arts postmodernes, j'apprécie ceux qui ne piétinent pas ce qui a précédé, mais qui tentent de réévaluer, de remettre en contexte, tout en parvenant à prendre de la distance. Dans cette catégorie, Baruch Elron fait partie des peintres contempo-rains chez qui cette logique de renouveau et d'incitation du spectateur par des messages, des fables et de la magie fonctionne le mieux. Bien que ses oeuvres soient produites dans notre Levant compliqué, elles font appel à des techniques innovantes des plus diverses et surprenantes, couvrant pratiquement tout le spectre esthétique. On retrouve dans ses dessins le style romantique, plein de pathos, typique de la peinture de la fin du XIXe siècle. On y trouve la philosophie et l'émerveillement mathématique. La science-fiction. Illusion, fuite, légendes, humour, mais aussi tristesse, paysage et portrait, allégorie ou nature morte... rien n'échappe à son esprit créatif, curieux et prolifique.

Conseils pour les futurs artistes:

-L'art véritable allume des incendies dans l'âme.

-L'art se répand partout, illuminant sa brûlure de frissons de plaisir ou d'agonie.

-Vous devez penser dans une langue qui n'est pas votre langue maternelle.

L-es quatre points cardinaux sont au nombre de trois : le sud et le nord.

-Un dessin est quelque chose qui sera.

-Un dessin est quelque chose qui n'existe pas, mais qui devrait exister.

-Fuyez le sublime extérieur si vous ne voulez pas mourir écrasé par le vent.

-Si je ne faisais, au moins une fois par an, quelque chose de fou, je deviendrais fou.

(*traducere- Amalia Achard*)

Alte idei despre postmodernism

Lumea noastră, postmodernă, este numită lumea realităților multiple, a micilor narațiuni și a distracției generalizate de medii, care pun sub semnul întrebării realitatea, ca în final să o transforme într-un produs manufacturat. Nu știm dacă această realitate artificială îndelung comercializată constituie lumea în care dorim să trăim. Vizualul postmodernist este acuzat că abandonează investigația istoriei în favoarea unui nesfârșit joc ironic de suprafețe de alură, așa zis culturală. Metoda duce la necesitatea inovației constante și a unor schimbări cerute de perimarea rapidă (senzația de deja vu).

Arta actuală conține ce a existat înainte, dar logica dominantă este a unui hibrid, niciodată pur, făcând eterne compromisuri. Impulsul postmodernist este ludic și paradoxal, logica postmodernismului a utilizării și a utilității a transformat orice element al trecutului într-un bun de consum, iar ideea de ideologie este amintită ca un simplu divertisment. Libertatea vizuală, aparent inovațională, datorită tehnologiilor noi de procesare a imaginii, devine și strategia de ieșire din pasivitatea potențială. Parodicul și ironicul au devenit semnele unei tendințe și generalizarea lor naște în noi întrebări despre utilitatea și relevanța acestui model de înțelegere și reprezentare la sfârșitul secolului XX – începutul secolului XXI. Ne întrebăm dacă ironia și parodia, sunt ele apte să supraviețuiască postmodernismului?

Parodia pare multora că a încetat să fie o cale către noile medii dar iată că a devenit –

ironic – un model normativ, la programele de televiziune de exemplu. Neîncrederea și trivializarea cu care cultura modernă este primită pot fi înlocuite cu dezinvoltura și relaxarea pe care le generează un produs parodic. Ar putea lipsi, fără îndoială, dar pentru Elron, în multe lucrări, umorul, parodierea și ironizarea, reprezintă condiment obligatoriu. Este totodată un semn al conștiinței de sine, al autoreflexivității.

autor: Ludmila Șimanschi - "Ironicul și parodicul în structurile narative postmoderniste"

Despre Elron în afara orelor de lucru.

În cazul lui Baruch (Bic pentru prieteni), am avut ocazia de-al cunoaște pe artist în orele sale libere, ca om de familie, soț și tată, printr-o vizită în locuința acestuia din Tel Aviv.

Atelierul de pictura este o camera modestă, cu o fereastră care dă spre stradă. Șevaletul lui Elron este plasat paralel cu fereastra, pentru a primi lumina de la spate. Vedem pensule, paleta pentru culori și diverse afișe de la expoziții de prin lumea largă, atârinate pe pereți. Dar marile surprize sunt în living-room unde soția, Lydia, a organizat o expoziție - muzeu cu tablouri alese din colecția Elron. Și ca la orice muzeu care se respectă Lydia primenește prin rotație o parte din tablouri. La o minunată cafea fierbinte, stăm de vorba și Lydia se așterne la depănat amintiri. Prin mărturiile, amintirile și colecțiile familiei, mă las captat, fermecat de personalitatea deosebită a acestui om și artist. Îi plăcea să lucreze ascultând muzică barocă, în special Sebastian Bach, dar și jazz despre care știm că stimulează creativitatea, improvizația...

atât de potrivite în actul de a desena și picta. O cutie de carton conține obiecte-model care apar în tablourile sale: bile, chei, insigne diverse, un ceas vechi de alamă, câteva gloanțe de armă M16... Arhiva conține un plic cu frunze de plante colorate, presate cu grijă, folosite ca model pentru desene. Citea mult, mai ales istorie, literatură, îl preocupau profețiile lui Nostradamus, folosea citate în limba latină pe care le regăsim pe marginea unor tablouri cu teme filosofice, dar și poveștile Tanahului (biblia ebraică) din care se inspira abundant. Biblioteca lor (plină până la refuz) este o mărturie a pasiunii pentru cărți, albume... și ea se mărește an de an cu noi cărți de artă despre Elron, apărute prin grija și efortul Lydiei. Baruch era și colecționar... de sfeșnice, opaițe, antichități diverse. Lidya își amintește cum după războiul de 6 zile, se puteau procura obiecte vechi, rarități, iar Baruch profită să-și mărească colecția. Senzațională în ochii mei este o enormă și frumoasă colecție de linguri cioplite, sculptate în lemn, adunate cu ocazia călătoriilor prin lume. Sunt aranjate cu pasiune și dedicație în lungul coridorului care leagă holul de intrare cu atelierul pictorului. Este o oază și un muzeu, multă liniște, suflă un aer plăcut dinspre mare... și pentru o clipă spiritul pictorului se află printre noi.

Un eclectic caiet de note

Pe hârtia albă a caietului spiralat Elron execută zeci de desene rapide, în tuș. Sunt oarecum bizare, foarte diferite de cele mai vechi, probabil încercări intuitive pentru găsirea unor noi formule de expresie. Spiritul său este frământat și o simțim din

exagerarea proporțiilor, din suprapunerea personajelor și felul în care ele se leagă într-o narație complexă. Apar schițe de insecte, cactuși, flori și frunze, persoane cu ghiveci în cap, arbori, păsări, personaje în natură, studii pentru mâna dreaptă în diverse atitudini, sau un picior conectat direct la o mână. Citise oare poezia lui Robert Desnos (1900-1945 poet suprarealist francez, ucis de naziști la Terezin) *A fost odat' ca niciodat'-o frunză?* Ne atrage atenția schița unei ghete plecate la plimbare. Un membru superior, un braț cu mâna, iese din gheață pentru a folosi un baston. Este aici o premoniție a accidentului personal, în urmă căruia pictorul pierde un picior? În creion, Elron schițează pomi înlănțuiți, femei care se nasc din pomi...sau înverzesc într-o simbioză om-arbore. Spre final face câteva portrete, schițe mai detaliate pentru tablouri pe care le-a realizat în ulei. O surpriză este desenul unui proiect de carte. Pe coperta cărții (care nu are un nume) apare un portret hașurat și sub el numele autorului: Shaul Carmel, celebrul poet Tel Aviv-ian, liderul, timp de mulți ani a scrisului de limbă română în Israel. ICR Tel Aviv a găzduit în toamna anului 2017 o splendidă retrospectivă Elron. Multe din desenele arhivei își aveau ecoul înlănțuit în picturile expuse în expoziție.

**

A fost odat' ca niciodat'-o frunză de Robert Desnos

A fost ca niciodat'-o frunză
A fost ca niciodată-o frunză cu liniile ei.
Linia vieții
Linia norocului
Linia inimii.

A fost ca niciodat'-un ram la capătul
frunzei,
Linie bifurcată, semn al vieții
Semnul norocului
Semnul inimii.

A fost ca niciodat' la capătul ramului un
copac.
Un copac vrednic de viață
Vrednic de noroc
Vrednic de inimă.

Inimă gravată, împunsă, străpunsă.
Un arbore pe care nimeni nu l-a văzut
vreodat'.

Au fost ca niciodată rădăcini la capătul
arborelui.
Rădăcină, semn al vieții
Viu semn al norocului
Viu al inimii.

La capătul acestor rădăcini se află
Pământul.
Pământul, pe scurt.
Pământul cât se poate de rotund.
Pământul, singur pe întreaga întindere a
cerului.
Pământul.

**

Epilog

La marginea unui ocean, pe o insulă
nemarkată pe hărți, locuia un șaman
bătrân, într-o colibă plină cu amulete, pene
de pescăruși și lulele din os de balenă. Zi de
zi bărcile pescarilor din satul apropiat ieșeau
de cu zori că să se întoarcă seară cu câțiva
pești argintii pentru masa familiei. Copii
satului se jucau pe plaja pustie cu mingea
sau aruncând în ocean pietre și lemne de la
corăbii scufundate, aduse de valuri la țarm,

cât să le treacă aleanul zilelor de vară. Într-o zi a apărut din zare o corabie cu pânze și din ea a coborât un tânăr de la oraș, îmbarcat în verde, cu pantofi eleganți de lac verde și o bască cu pompon verde așezată pe creștet. Hmm... nimic interesant aici, zise băiatul de la oraș și scoase din buzunarul sau o piatră verde. Apoi o ridică înalt pregătit să o arunce hăt departe în oceanul infinit.

- Hei... nu arunca piatră asta în ocean... strigă șamanul înspăimântat, vei omora toți peștii apelor noastre. Dar prea târziu.. piatra plecase și despică departe în larg, cu stropi strălucitori, pânza mării.

Se făcu liniște. Șamanul își strânse în grabă pipele și o lua la fugă spre dealurile de la interior. Venea din urmă un val imens, un tsunami până la cer, și cu el milioane de sardele moarte care se stivuiau grămezi fără de număr pe plaja pustie. Și bieții oameni din sat se bucurară că în sfârșit vor avea ce mânca, măcar o luna... Dar din cer veni un stol de pescăruși flamanzi, care s-au năpustit cu miile la peștele ce încă se zbătea de moarte. Și oamenii au vrut să gonească păsările, și păsările au vrut să mănânce pe săturate, au mușcat din săteni până la sânge, apoi au venit vulturi mari să vâneze pescărușii care sături de prea mult pește, nu mai puteau zbura. Și din pământ se iviră șerpi și crabi care se înțeleștară de vulturi, iar oamenii au fugit cu mare spaima să se ascundă de toate grozăviile astea, numai tânărul acela verde rămase singur, singurel să-și golească buzunarele de toate pietrele verzi aduse de peste mări. Și toată poveste asta incredibilă s-ar fi uitat pe veci dacă de sus, de peste dealuri, un călător, ce prinse totul cu ochiul și cu mintea, întors acasă, se puse cu un cărbune să deseneze tot ce văzuse pe o piele de vițel, întinsă în soare, la uscat.

AG-SAGA

